

SMRŽICKÝ z p r a v o d a j

6. ročník

č. 1 / březen 2017

www.smrzice.cz

Navzdory třeskutému mrazu proběhla také letos Tříkrálová sbírka, organizovaná Českou katolickou charitou.

V sobotu 7. ledna kolem osmé hodiny ranní, když vycházelo sluníčko, klesly teploty až na -21°C .

Mrazivý začátek roku potěšil malé příznivce bruslení. Pan Spurný pro ně vyrobil na dvoře fary parádní kluziště.

V sobotu 28. ledna uspořádala TJ Sokol Smržice svůj tradiční XXIII. Sokolský ples.

Úvodu obecního plesu v sobotu 4. února patřil mladým tanečníkům z TK Olymp Olomouc Lence Dobešové a Jakubovi Janků.

Po sérii předtančení začali své taneční umění předvádět také samotní návštěvníci plesu.

Obsah

- 2 Slovo starostky
Ing. Hana Lebedová
- 4 Informace z matriky
Radka Odvářková
- 6 Kulturně - sportovní komise
Irena Laurenčíková
- 9 Komise životního prostředí
Prof. Aleš Lebeda
- 20 Obecní knihovna
Veronika Pospíšilová
- 21 Mateřská škola Smržice
*Bc. Veronika Přikrylová,
Ilona Přikrylová*
- 22 Základní škola
Mgr. Marie Zoubalová
- 24 Spolek rodičů při MŠ
Ing. Pavla Slezáčková
- 25 TJ Sokol Smržice
Irena Laurenčíková
- 28 Klub českých turistů Smržice
Zdeněk Balcařík
- 30 Český zahrádkářský svaz Smržice
Jaroslava Smičková
- 32 Myslivecký spolek Smržice
Miroslav Herman
- 34 Tělovýchovná jednota Smržice
Jiří Přikryl
- 35 Laski - 25 let výroby kom. strojů
Ing. Jana Beránková

Za původnost a věcnou správnost příspěvků odpovídají jejich autoři. Názory vyjádřené v článkách nemusejí být totožné s názorem vydavatele a redakční rady.

Kulturně - sportovní komise (str. 6-8)

Komise životního prostředí (str. 9-19)

Spolek rodičů při MŠ (str. 24)

Český zahrádkářský svaz Smržice (str. 30-31)

„Obec v jarní zeleni“

(slovo starostky)

Vážení spoluobčané,

zimní období vystřídala čerstvá jarní zeleň, která se objevila v obci, nějak rychle, všude kolem nás. Slunce dodává všem chybějící energii nutnou k zvládnutí letošních událostí ať už očekávaných či těch, které nás překvapí. Také v naší obci se uskuteční řada plánovaných akcí stavebních i společenských. Čím jsme tedy v obci začali?

V prvním čtvrtletí letošního roku bylo prováděno kácení dřevin na sportovním areálu. Proschlé a tím i nebezpečné stromy topolů, které ohrožovaly nejen majetek obce, ale i zdraví návštěvníků, budou nahrazeny koncem roku novou výsadbou. Z téhož důvodu byl vykácen i topol v parku sv. Jana Nepomuckého a jedna lípa na hřbitově. Některé další starší stromy byly prořezány. Nově vysazeny byly hrušně v ovocném sadu v ulici Trávníky.

Správa silnic Olomouckého kraje prováděla kácení vlastních stromů, a to

topolů podél silnice směrem na Čelechovice na Hané. Další kácení provedli TJ Sokol Smržice v areálu sokolovny a státní podnik Povodí Moravy v břehových porostech Českého potoka. Kromě posledně jmenovaného byly všude nařízeny náhradní výsadby stromů.

Na březnovém zasedání zastupitelstva obce byl schválen rozpočet na tento rok s přebytkem ve výši cca 5,8 mil. Kč, přitom výše příjmů bude cca 22,6 mil. Kč, výše výdajů cca 16,8 mil. Kč. Obec má na účtu u Komerční banky cca 20 mil. Kč a u České národní banky cca 2 mil. Kč. V souvislosti s těmito úsporami má obec v plánu pro tento rok další stavební akce: opravu chodníků, výstavbu nového urnového háje včetně zpevněných ploch na hřbitově, výměnu krytiny na budově obecního úřadu, výstavbu dvou osvětlených přechodů pro chodce a nové obrubníky kolem hlavní silnice vedoucí přes obec. Pokud obec uspěje s žádostí o dotaci, bude realizována oprava druhé budovy základní školy a oprava kapličky u hřbitova. Začne i výstavba nové mateřské školky.

Od začátku letošního roku platí rozhodnutí zastupitelstva obce o navýšení příspěvku pro narozené dítě na 5 000,- Kč a hodnoty balíčku k životnímu výročí na 500,- Kč. Tak jako každoročně byly poskytnuty dotace na činnost všech zájmových spolků v obci, sociální výpomoc pro občany, dotace pro farnost Smržice a domovy důchodců v Prostějově a Kostelci na Hané.

Další stavební akci, a to výměnu vodovodního potrubí, provádí v současné době firma Vodovody a kanalizace Prostějov v ul. Prostějovská. Firma Sprintel pokládá optický kabel na různých místech v katastru obce. Do konce roku má být Správou silnic Olomouckého kraje opraven zbývajících, třetí most přes Český potok a současně má být provedena rekonstrukce hlavní silnice vedoucí obcí.

Ke změně došlo u služby v zajišťování provozu veřejného osvětlení. Nově ji bude provádět firma FCC Prostějov, s.r.o.

K jarnímu období patří úklid okolí naší obce. Poděkování proto patří Mysliveckému spolku Smržice za provedený úklid černých skládek, místnímu Sboru dobrovolných hasičů, kteří se opět postarali o sběr železného šrotu a stejně tak i základní škole, která zajistila sběr papíru. I když je jaro, nemohu opomenout poděkovat také místnímu zemědělskému družstvu za pomoc při úklidu zasněžených komunikací v obci.

Vážení spoluobčané, přeji vám ničím nerušené jarní měsíce a pohodové chvíle prožité v přírodě.

Ing. Hana Lebedová - starostka obce Smržice

Informace z matriky

V prvním čtvrtletí roku 2017 oslavili krásných 70, 75, 80, 85 a více let tito občané:

Ladislav Opluštil	3.1.1937	Příční 491	80 let
Ludmila Strbačková	8.1.1926	Trávníky 328	91 let
Miroslav Novotný	17.1.1942	Podhájí 215	75 let
Bohumila Polívková	22.1.1923	Dr. Ondroucha 398	94 let
Jarmila Smékalová	26.1.1932	Za Kovárnou 96	85 let
Zuzana Dostálová	3.2.1931	Zákostelí 127	86 let
Anna Spurná	7.2.1930	Zákostelí 136	87 let
Věra Janečková	7.2.1942	Družstevní 369	75 let
Jarmila Chytilová	11.2.1932	Dr. Ondroucha 394	85 let
Ludmila Andrejková	13.2.1947	Podhájí 222	70 let
Zdenka Šimíčková	13.3.1925	MLýnská 400	92 let
Anna Tylšarová	15.3.1930	Prostějovská 388	87 let
Danuška Mrázková	15.3.1937	Příční 21	80 let
Josef Vytásek	17.3.1937	Zákostelí 132	80 let
František Vincenec	21.3.1928	Olší 12	89 let
Antonín Vybíral	23.3.1947	Družstevní 533	70 let
Zdeňka Skácelová	23.3.1931	Příční 425	86 let
Ludmila Fialová	24.3.1942	Prostějovská 76	75 let
Ludmila Losová	28.3.1930	Za Kobližnicí 430	87 let
Marie Novotná	31.3.1931	Podhájí 186	86 let
Marie Zdráhalová	31.3.1925	Prostějovská 388	92 let

Blahopřát chodíme občanům, kteří dosáhli životního jubilea 70, 75, 80, 85 roků a pak již každým rokem.

Všem výše uvedeným oslavencům ještě jednou blahopřejeme a do dalších let jim přejeme hlavně pevné zdraví.

Gratulace

V pondělí 13. února 2017 oslavila kulaté 70. narozeniny paní Ludmila Andrejková, která dlouho pracovala v naší obci jako poštovní doručovatelka. Vychovala 3 děti a v současné době se nejvíce věnuje svým dvěma vnoučkům. I přes svůj věk je stále ochotna pomáhat při zajištění spolkových a obecních akcí.

V pátek 17. března 2017 oslavil 80. narozeniny pan Josef Vytásek. Zemědělec tělem i duší, kterého si mnozí pamatují, jak jezdil s koňským povozem po obci. S oslavencem jsme si připili jak jinak než domácí slivovicí a popřáli mu hlavně hodně zdraví.

První miminko roku 2017

Letošním prvním smržickým občánkem se stala holčička Elisabeth Šmídová, která se narodila 11. ledna 2017 ve 2:37 hodin rodičům Markétě a Františkovi Šmídovým bydlícím na ulici Blíšťka 622. Její míry byly 3150 g a 48 cm. Mamince jsme předali náušnice z bílého zlata a květinu orchideje. Děvčátku přejeme spokojený život a jejím rodičům, aby dělala jen samou radost.

Rozloučili jsme se navždy:

Josef Opluštil	(*1934)	Blíšťka 268, zemřel 28. 1. 2017 ve věku 82 let
Vladimír Novotný	(*1936)	Gegřice 85, zemřel 2. 2. 2017 ve věku 80 let
Svatava Vrbasová	(*1936)	Za Farskou 456, zemřela 6. 2. 2017 ve věku 80 let
Marie Drčková	(*1928)	Podhájí 182, zemřela 9. 2. 2017 ve věku 88 let

Radka Odvářková - matrikářka obce

Kulturně - sportovní komise

Obecní ples

První únorovou sobotu se v kulturním domě konal v pořadí již pátý Obecní ples. Pohledy hostů upoutala krásná květinová výzdoba v sále, kterou připravilo Zahradní centrum Marciánová. Letošní ples byl ve znamení růžových růží a bramboříků. Místostarosta Jiří Přikryl zahájil ples, přivítal hosty a seznámil je s připraveným programem. V úvodu se představili sérií standardních tanců mladí tanečníci z Tanečního klubu Olymp Olomouc, který patří k nejúspěšnějším v České republice. Diváci ocenili bouřlivým potleskem zejména latinskoamerické tance. Jejich paso doble bylo úžasné. Po vystoupení patřil taneční parket návštěvníkům plesu, kterým hrála kapela Naostro. Před půlnocí bylo

zahájeno losování bohaté tomboly. Majitel poslední vylosované vstupenky se radoval z první ceny – vysavače Miele. Návštěvníci si užili tance, dobrého jídla i pití, a tak se jim ani nechtělo domů. Sál opouštěli až kolem třetí hodiny ranní.

Posezení se seniory

Pozvánku na posezení se seniory do kulturního domu přijalo několik desítek občanů. Místostarosta obce Jiří Příkryl všechny přivítal a popřál příjemnou zábavu s kapelou Romantica. Znamé lidové písně si za chvíli zpívali všichni. Po večeri se rozproudila zábava. První blahopřání s písničkou patřilo Josefům, kteří ten den slavili svůj svátek. Dalšími březnovými jubilanty byli - paní Ludmila Ševčíková, paní Ludmila Fialová, manželé Alena a Bohuslav Kristkovi a pan Josef Vytásek. Oslavenci a s nimi i většina účastníků si zatančili klasické i moderní tance. Tato akce má pro všechny pozvané velký význam, protože se setkají s přáteli a navzájem si sdělí události, které se přihodily v uplynulém roce.

Připravujeme tyto akce:

- 27. 5. Dětský den
- 24. 6. Smržické hody, hodová zábava
- 30. 6. Vítání prázdnin

Irena Laurenčíková - Kulturně sportovní komise

Smržice před dvaceti lety

Lidský život bez plánů do budoucna a bez představ o tom, co nás v něm ještě čeká a co my čekáme od něj, by byl nudný a prázdný. Občas je ale též zapotřebí ohlédnout se a zavzpomínat na to, co jsme už prožili.

Promítání smržické videokroniky bylo každoročně vzpomínáním velice čerstvým a aktuálním a spousta občanů si přišla připomenout události roku minulého. Když jsem videokronikou „Smržice v roce 2014“ natáčení po dvaceti letech ukončil, už při jejím promítání v roce 2015 se zrodil nápad připomenout si postupně jednotlivé díly od jejího vzniku. Původní nápad byl promítat každoročně jeden díl kroniky s názvem „Smržice před dvaceti lety“. Když jsem si ale představil, kolik roků by mi bylo při promítání posledního dílu v roce 2034, rychle jsem tuto myšlenku zavrhl. Uvítal jsem naopak návrh obecního zastupitelstva zhotovit na tato vzpomínková promítání vždy sestřih za jedno celé volební období. První zkušební promítání sestřihu záběrů, pořízených v první polovině „devadesátých“ let minulého století proběhlo už v loňském roce a mělo docela úspěch.

V páteční podvečer 3. března se sešla necelá stovka občanů na dalším pokračování těchto videovzpomínek, tentokrát z let 1995-1997. Původní myšlenka dvacetiletého odstupu tedy zůstala zatím ještě zachována. Paní starostka všem popřála příjemné připomenutí doby dávno minulé a začalo se

promítat. Z původních filmů na VHS jsem po jejich digitalizaci vyrobil pro každý rok zvlášť zhruba půlhodinový sestřih na DVD. Mezi jednotlivými díly byla přestávka na občerstvení. Při promítání měli diváci možnost připomenout si, jak roztomilé byli jejich

děti, ze kterých jsou dnes už „třicátníci“ a zavzpomínat na spoluobčany, kteří už nejsou mezi námi. Hlavním motivem, prolínajícím všechny tři díly filmu, byla rekonstrukce smržického kostela, jenž se z dezolátního stavu proměnil v ozdobu celé vesnice. Nechyběly zde ani záběry z aktivit tehdejšího zastupitelstva, z činnosti spolků a některých smržických podnikatelů.

V dalším pokračování videovzpomínek počátkem roku 2018 budete mít možnost připomenout si hlavní události z období na přelomu tisíciletí.

Zdeněk Balcařík – Komise kulturně-sportovní

Komise životního prostředí

Přednáška o mikroskopických houbách jako tajemných organismech

Ve čtvrtek 16. března 2017 uspořádala komise životního prostředí v Kulturním domě ve Smržicích přednášku na téma „**Mikroskopické houby: tajemné organismy, naši přátelé i nepřátelé**“. Přednášející Doc. RNDr. Barbora Mieslerová, Ph.D., která pracuje na Katedře botaniky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, představila posluchačům některé skupiny mikroskopických hub z hlediska jejich biologie, ale i prospěšnosti nebo naopak škodlivosti člověku.

Přednáška seznamovala posluchače pouze s některými tématy, souvisejícími s mikroskopickými houbami. Konkrétně se jednalo o tři témata: hlenky, mikroskopické houby používané k výrobě potravin a nápojů a mykotoxiny produkované mikroskopickými houbami. Další témata, jako např. mikroskopické houby jako původci onemocnění člověka a nebo jako původci chorob rostlin představují velmi rozsáhlou problematiku a mohou být námětem pro samostatné přednášky.

V rámci prvního tématu byli posluchači seznámeni s hlenkami (zástupci říše Protista a skupiny Myxomycota), což jsou organismy, jež se svým způsobem života pohybují na pomezí živočišné a houbové říše. Vyskytují se většinou

ve stinných a vlhkých polohách, např. na starých pařezích, zbytcích tlejícího dřeva nebo i na lesní hrabance, můžeme se s nimi však setkat i na našich zahrádkách, např. na štěpce ze suchých větví. Hlenky vytvářejí pohyblivé shluky buněk, tzv. plasmodia, která mohou mít nejrůznější barvu (např. bílou, okrovou, žlutou, oranžovou, červenou) a dále vytvářejí plodničky se sporami, tvarově velmi podobné plodnicím ostatních běžných hub. Posluchači mohli také sledovat video, na kterém plasmodium hlenky hledalo cestu labyrintem směrem k potravě. Tyto organismy nám přímo nějak neškodí, protože se živí odumřelou organickou hmotou, na někoho však mohou působit magicky, na jiného zase třeba díky své slizovité struktuře odpudivě.

Druhé téma přednášky bylo nejrozsáhlejší a zabývalo se využitím mikroskopických hub k výrobě potravin a nápojů. Zde byla velká pozornost věnována výrobě různých druhů alkoholických nápojů, ať už se jednalo o pivo, víno nebo lihoviny (destiláty) a posluchači si mohli i pod mikroskopem prohlédnout kvasinku (*Saccharomyces cerevisiae*), která hraje zásadní roli při výrobě těchto nápojů. Diskutována byla také zdravotní problematika konzumace některých alkoholických nápojů. Dále se pozornost soustředila na výrobu plísňových sýrů, ať již sýrů s plísní na povrchu (např. Hermelín nebo Camembert) nebo s plísní uvnitř (např. Niva nebo Roquefort). I toto téma bylo doprovázeno videem, seznamujícím s výrobou sýru Niva v mlékárně Otinoves. Tato část přednášky ještě zahrnovala méně známé potraviny, jako je třeba tempeh (vyrobený ze sójových bobů a houby *Rhizopus oligosporus*) nebo léčivé nápoje připravované například prostřednictvím kombuchy či tibetského (hindukušského) hříbku.

Poslední část přednášky byla zaměřena na mykotoxiny, tzn. toxiny produkované mikroskopickými houbami, které se běžně mohou dostat do potravin. Největší znalosti máme pravděpodobně o paličkovici nachové, která napadá obilí, kde z napadených obilíků vytváří tzv. námel. Daleko nebezpečnější je však v každodenním životě řada běžných plísní. Jedná se např. o druh *Aspergillus flavus*, napadající hlavně burské ořechy a produkující karcinogenní aflatoxiny, dále druh *Penicillium patulum*, způsobující plísně na ovoci a potravinách a produkující toxin patulin. Širší okruh toxinů trichothecenů je produkován nejčastěji houbami rodu *Fusarium*, jež kromě mnoha jiných rostlin napadají i obiloviny. Diskutovány také byly zdravotní důsledky konzumace plísněmi napadených potravin.

Přednášky se zúčastnilo asi 25 posluchačů, kteří určitě nelitovali tohoto večera. I když se jedná o vědecky velmi složitou problematiku, byla přednáška podána velmi srozumitelným, přitažlivým a atraktivním způsobem za použití počítačové prezentace, ale i několika videí. V závěrečné diskusi se pak posluchači měli možnost zeptat například na škodlivost konkrétních druhů plísní nebo hovořili o vlastních zkušenostech. Jako bonus obdrželi i křížovku,

ve které mohli využít informace, jež byly v přednášce zmíněny. Diskuse ukázala, že posluchače téma velmi zaujalo a mohli si ujasnit některé vlastní empirické poznatky a málo známé věci, s nimiž se v běžném životě setkávají.

V závěru přednášky pak prof. Aleš Lebeda představil posluchačům před nedávnem vydanou odbornou knihu **Houby a houbám podobné organismy v biotechnologiích** autorů **Mieslerová B., Sedlářová M., Lebeda A.** (Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, Olomouc, 2016, 199 s., ISBN 978-80-244-4983-8), kterou věnoval Obecní knihovně ve Smržicích. V této knize mohou čtenáři najít další a podrobnější informace nejen k přednášené problematice, ale i řadu dalších zajímavých informací, jež se týkají hub v životě člověka a jejich využití.

prof. Aleš Lebeda - Předseda Komise životního prostředí

Stromy a jejich význam v našem životním prostředí

Motto:

„Jen král mezi rostlinami může mít korunu. A tím králem je právě strom.“

Václav Větvíčka (emeritní ředitel Botanické zahrady Univerzity Karlovy v Praze)

K napsání tohoto zamyšlení nad významem stromů v našem životním prostředí mne inspirovala bouřlivá diskuse na téma stromy a jejich kácení, která proběhla na posledním zasedání Obecního zastupitelstva ve Smržicích dne 13. března 2017. V průběhu této diskuse jsem si uvědomil, že řada z nás toho o biologii a významu stromů mnoho neví, případně názory na tuto významnou složku naší krajiny a našeho životního prostředí zakládá pouze na pocitech, ale ne na reálné znalosti této problematiky.

Až do výše uvedené diskuse jsem se ve svém okolí velmi často setkával s názory občanů, které jsou projevem toho, co se odborně nazývá „**stromofobie**“, tedy strach ze stromů. Z tohoto strachu ze stromů pak plyne zpochybňování jejich významu v našem životním prostředí, jejich odsuzování a dokonce zatracování, prostě negativní postoj k těmto živým organismům. Vybavuje se mi celá řada příkladů „stromofobie“ z naší obce, kdy jednou byla nežádoucí třešeň, ze které padají listy, jindy hrušeň, jež údajně stíní, pak zase borovice, z níž občas spadne jehlice do bazénu, dále pak lípa, jablonoň, ořešák a mohl bych pokračovat dále. Pojdme se objektivně a bez zaujetí podívat na to, co strom vlastně je, kde se tady vzal, proč v našem zeměpisném pásmu stromy rostou a proč zde mají své nezastupitelné místo, jakou mají biologii

a jaký význam pro člověka a pro jeho životní prostředí, a zejména pak proč je potřeba si stromů vážit a chránit je.

S pojmem „**strom**“ se každý z nás setkal již v útlém dětství, tedy v době, kdy jsme si začali uvědomovat sami sebe a své blízké okolí. Sám si velmi dobře vzpomínám, že jsem jako malé dítě občas sedával s maminkou nebo prarodiči v parném létě pod velkým ořešákem, který nás chránil před úporným žářem letního slunce a poskytoval nám příjemný chládek, ale i čerstvý svěží vzduch. Pohled vzhůru na úchvatnou majestátnost koruny a její zeleň byl pro mne neopakovatelný již v útlém věku. Díky těmto zkušenostem a osobním prožitkům cítím od mládí ke stromům hlubokou úctu, respekt a vděčnost. Co jsou však stromy z hlediska vědeckého?

Stromy jsou složité mnohobuněčné organismy, které patří do říše rostlin (Plantae). Jsou to **cévnaté rostliny**, které mají vyvinutý systém vodivých pletiv, jimiž rozvádějí vodu a živiny od kořenů po celém organismu směrem k listům do koruny. Opačným směrem ke kořenům pak vedou asimiláty (cukry) vznikající v listech při fotosyntéze. Stromy spolu s keři tvoří skupinu rostlin, nazývanou „dřeviny“. Od rostlin, které jsou označovány pojmem „byliny“, se dřeviny odlišují stavbou cévních svazků, které dřevnatí, rostou postupně do délky i šířky a během řady let vytvářejí technickou surovinu - dřevo. Zatímco u keřů vzniká množství větví těsně nad povrchem terénu, u stromů lze zcela zřetelně rozeznat hlavní kmen, který ve své spodní části nemá větve. Stromy a keři se zabývá samostatná vědní disciplína, **dendrologie** (nauka o dřevinách). Stromy se vyznačují dlouhověkostí, ale třeba i odolností vůči podmínkám prostředí.

Počátky fylogenetického vývoje (evoluce) dřevin, a tedy i stromů, spadají do dávné geologické minulosti naší planety. Za jisté předchůdce současných stromů lze považovat obrovité přesličky, plavuně a kapradiny, které rostly ve vodním prostředí již v období prvohor (karbon), a jejichž padlé kmeny byly základem tvorby rozsáhlých ložisek černého uhlí. Počátek dnešních stromů můžeme tedy hledat někdy před 420 miliony let, kdy rostliny začaly přecházet z vodního prostředí na souš.

Stromy jsou v současné době bezesporu největšími organismy na planetě Zemi, některé z nich dosahují přímo gigantických rozměrů. To jsem si silně uvědomil, když jsem měl poprvé možnost v roce 1999 (později pak ještě v letech 2002, 2004, 2006 a 2008) vidět v přírodě volně rostoucí obrovité sekvoje (sekvojovec obrovský, *Sequoiadendron giganteum*) v národním parku Sequoia National Park (západní svahy pohoří Sierra Nevada /nadmořská výška 1 400 – 2 400 m n. m./, Kalifornie, USA). Tyto gigantické stromy mají kmeny o průměru několika metrů. Maximální průměr kmene je uváděn až 11 m, obvod kmene pak až 30 m (**Obr. 1**). Jejich výška dosahuje několika desítek metrů (**Obr. 2**), u dospělých stromů je to kolem 100 m, maximální známá

výška je až kolem 130 m. Pro srovnání – věž našeho smržického kostela je vysoká „pouhých“ 46 m. Člověk stojící u báze těchto stromů se stává naprosto malichernou bytostí (**Obr. 3**). Stáří se počítá u mladších stromů ve stovkách let, běžně však přes tisíc let. Nejstarší z nich, které mají téměř 4 000 let, tu rostly již v době vlády egyptských faraonů. Někteří tito velicí mají kmeny opálené desítkami ničících lesních požárů, a přesto jsou stále živé a vitální (**Obr. 4**).

Dalším obdivuhodným druhem stromu je borovice osinatá, *Pinus aristata* (**Obr. 5**). Shodou okolností jeden její exemplář roste i v zámeckém parku v Čechách pod Kosířem. Měl jsem možnost se s nimi setkat v letech 2002, 2006 a 2008 ve vyprahlé divočině jižního Utahu a Arizony (USA). Stromy tohoto druhu jsou podstatně menšího vzrůstu (průměrná výška 4–9 m, průměr kmene 60–100 cm), přičemž však stáří některých z nich je rovněž uváděno až kolem 3 000 – 4 000 let.

Tváří v tvář těmto stromům má člověk najednou pocit jisté malosti a marnosti, ale současně i pocit obrovského obdivu, úcty a respektu. Tyto stromy se nikdy před ničím nemohly schovat ani krčit, nemohly nějak spekulovat a taktizovat, neřkuli někam utéct při hrožícím nebezpečí, po stovky a tisíce let odolávaly nejen krutým a dlouhé měsíce trvajícím zimám s tunami sněhu a ledu v korunách, v létě ničujícímu žáru slunce a nedostatku vody, vichřicím a rozsáhlým požárům (**Obr. 4**) trvajícím někdy i několik týdnů. Tato představa u mne, a snad i u mnoha dalších lidí, vyvolává hluboký pocit pokory. Právě při opakovaných osobních setkáních s těmito velikány, kteří jsou současně nejstaršími žijícími organismy na planetě Zemi, se ve mně ještě více umocnila moje úcta ke stromům nabytá kdysi dávno v dětství.

Samozřejmě, že každý druh stromu má svoji biologickou délku života, podle toho můžeme pak stromy dělit na krátkověké (životnost v desítkách let, např. topol, jeřáb), středněvěké (životnost ve stovkách let, např. buk, dub) a dlouhověké (životnost v tisících let, viz výše uvedené příklady sekvojí a borovic).

Botanici a dendrologové určili a popsali tisíce druhů stromů. V tomto krátkém článku nemáme možnost se zabývat jejich botanickým tříděním, klasifikací a popisem. Existuje však jen několik oblastí s extrémními přírodními podmínkami jako jsou např. arktické oblasti, tedy oblasti věčného sněhu a ledu, nebo vysokohorské ekosystémy nad hranicí rozšíření vyšších rostlin, případně extrémně suché pouštní oblasti, kde stromy nenajdeme. Jinak ve všech ostatních složkách biosféry Země se můžeme se stromy nebo keři setkat. Ty pak jsou součástí velmi **specifických tzv. biomů resp. formací**, jako jsou např. tropický deštný les, savany, polopouště, tvrdolistá vegetace, vřzdyzelené lesy, opadavé lesy mírného pásu, stepi, boreální jehličnaté lesy, tundra a subarktické keřové formace. Všechny tyto vegetační oblasti mají

svoje charakteristické zákonitosti a druhové složení dřevin. Znamená to tedy, že ne všechny druhy stromů a keřů rostou všude na Zemi.

Česká republika a celá střední Evropa se nachází v biomu listnatých opadavých lesů, pro který je typické střídání čtyř ročních období a výrazné období vegetačního klidu v zimě. Klima je zde popisováno jako přechodné, tj. oceánicko-kontinentální. Pro tuto oblast je historicky (alespoň pro poslední dobu poledovou, tedy pro přibližně posledních 12 000 let) charakteristický přirozený výskyt zejména řady listnatých dřevin. **V nižších polohách se jedná o tzv. doubravy nebo dubohabřiny, ve vyšších polohách pak bučiny.** Doubravy jsou charakteristické dubem letním a zimním, habrem obecným, dále pak jsou to lípy, jilmy a javory, ve vyšších polohách pak zejména buk lesní. Například smrkové monokultury rostoucí v našich podhorských a horských oblastech nejsou původní, ale jsou dílem člověka, zejména pak v posledních několika staletích. V době před asi sedmi tisíci lety, to je před rozsáhlejší lidskou kolonizací a před počátkem neolitického zemědělství, byla většina našeho území porostlá zapojenými lesními porosty, pouze v nejteplejších a nejsušších oblastech se vyskytovaly **tzv. lesostepní formace. Přirozený výskyt stromů je tedy nedílnou součástí naší krajiny.** Samozřejmě, že rozvoj lidské populace a zemědělství postupně přispíval k **redukcí lesních ploch až na současných ca 33% území našeho státu** a k přechodu naší přírody na kulturní krajinu. Nicméně citlivé hospodaření našich předků vedlo v naší krajině k zachování i rozsáhlých porostů dřevin nelesního charakteru, **tzv. rozptýlené zeleně.** I přes řadu negativních dopadů současné civilizace má tedy naše krajina většinou mozaikovitý ráz a na pohled stále působí pěkným a malebným dojmem.

Právě **stromy a keře** jsou jedním z hlavních prvků, které **zásadním způsobem utvářejí nejen krajinný ráz, ale i charakter intravilánu obcí a měst.** Naše krajina a naše současné sídelní oblasti nemohou existovat bez zeleně a stromů. Někdo, kdo trpí „stromofobií“, se může ptát, proč tomu tak je. Opakovaně jsem si vyslechl od některých smržických občanů tvrzení: „Vždyť z těch stromů není žádný užitek.“ Podrobná odpověď by vydala na dlouhou a odborně fundovanou práci. Pokud pomineme význam lesních porostů a ovocných stromů, které člověk pěstuje již po několik tisíciletí pro produkci dřeva a plodů, **jsou stromy v krajině a sídelních celcích mimořádně významné z mnoha důvodů.**

Touto problematikou se intenzivně zabýval např. Institut udržitelných měst (Sustainable Cities Institute), z jehož studie vyplývá **bezmála sto různých argumentů podporujících nezbytnost stromů v našem životním prostředí.** Mezi ty nejvýznamnější lze zahrnout následující biologické důvody: stromy uvolňují do prostředí kyslík, naopak spotřebovávají oxid uhličitý, dále pohlcují oxid dusíku, ale i některé sloučeniny síry a olova; výrazně ovlivňují

tepelný režim a mikroklima okolí, omezují vliv tzv. tepelných ostrovů v místech, kde je asfalt, dlažba a beton; stromy při dýchání uvolňují do okolí vlhkost, což významně přispívá k tvorbě vhodného mikroklimatu; stromy s dobře vyvinutou korunou jsou schopny odstínit až kolem 80% slunečního záření; listy stromů výrazně odstiňují a mohou i zmírňovat šíření zvuku (např. odstínění hlučných dopravních komunikací); stromy zmírňují silné proudění vzduchu (princip větrolamů) a tím přispívají k omezení prašnosti prostředí; při silných deštích zmírňují přímý dopad vody na zem, omezují tím vodní erozi, kořeny stromů jsou schopny čistit (filtrovat) vodu prosakující do půdy; do míst s dostatkem zeleně a stromů se stahují ptáci a užitečný hmyz, což významně přispívá k biologické rozmanitosti lokality. Díky všem těmto vlastnostem mají stromy i významný hygienický, psychologický a estetický efekt na okolí, což pozitivně působí na duševní zdraví lidí a zvyšuje i atraktivnost lidských sídel. Zahraniční studie rovněž ukazují, že v místech, kde je dostatek zeleně a stromů, se daleko lépe ekonomicky daří obchodům než v lokalitách, které jsou z tohoto hlediska sterilní a esteticky málo atraktivní. Stromy také historicky patří do volné krajiny, a to nejen jako forma rozptýlené zeleně (připomínám např. neopakovatelnou majestátnost a krásu soliterně rostoucích a stovky let starých dubů v krajině střední a jižní Anglie), ale i jako liniová zeleň ve formě alejí kolem původně zemských stezek, později cest a silnic, kam byly vysazovány již od středověku, zejména pak od dob, kdy tuto činnost uzákonila císařovna a česká královna Marie Terezie (1717 - 1780).

Ze spousty osobních zahraničních zkušeností mohu také doložit a potvrdit, že **existuje přímá pozitivní závislost mezi kulturní a ekonomickou vyspělostí určité země a množstvím stromů a zeleně ve městech a obcích, ale i jejich blízkém okolí.** Myslím, že je zbytečné uvádět některé příklady evropských zemí, např. Holandska, Německa, Rakouska, Dánska nebo Norska. Tuto skutečnost mohu potvrdit také na základě poznatků z USA, Kanady, Argentiny, Chile, Austrálie, Nového Zélandu, Japonska a Jihoafrické republiky, kde je péči o stromy a zeleň věnována zcela mimořádná pozornost. V těchto zemích existuje množství veřejných ploch a parků, a v zeleni se utápějí i rozsáhlé předměstské oblasti s rodinnými domy. V nově postavených sídelních aglomeracích je výsadba stromů, většinou již vzrostlých, naprostou prioritou a nezbytností.

Všechny výše **uvedené principy se rovněž dlouhodobě snažíme respektovat a uvádět v život i ve Smržicích.** Jsou zakotveny v řadě oficiálních dokumentů, jako je např. Územní plán obce (v rámci něj pak koncepce uspořádání krajiny, územní systém ekologické stability (ÚSES), prostupnost krajiny, protierozní opatření, rekreace atd.), Generel rozvoje zeleně, dílčí projektová dokumentace rekonstrukce jednotlivých ulic atd. Snaha o výrazné posílení přítomnosti stromů a zeleně v naší obci a na celém jejím katastru

vedla v posledních přibližně patnácti letech k realizaci celé řady úspěšných projektů. Byla provedena výsadba dvou biokoridorů (Vývoz a Olší). Dále se uskutečnila kompletní revitalizace dvou skládek komunálního odpadu (rovněž Vývoz a Olší), včetně jejich osázení stromy. Například ve Vývoze bylo v průběhu roků 2013 a 2014 vysazeno velké množství keřů a stromů, jejichž celkový počet dosáhl kolem 4 000 kusů. Podařilo se nově vybudovat nebo revitalizovat tři parky (J. Nepomuckého, náměstí J. F. Kubička, Posezení u kříže) a prostor před Obecním úřadem. V ulicích Prostějovská, Koupelky, Jižní a Podhájí se uskutečnily rozsáhlé výsadby stromů a další zeleně. Další výsadby budou průběžně pokračovat, např. náhrada za stromy vykácené počátkem roku 2017 (park J. Nepomuckého a hřiště). V okolí hřbitova došlo ke komplexní rekonstrukci zeleně. Více než 600 stromů bylo vysazeno v okolní krajině Smržic kolem polních cest a cyklostezek.

Tyto aktivity a zejména pak komplexní přístup k péči o životní prostředí v naší obci byly oceněny na národní i mezinárodní úrovni (**Zelená stuha České republiky za rok 2010, stříbrná medaile Entente Florale Europe 2011 a získání Five Blooms 2012**). Jak uvedly komisařky Communities in Bloom 2012 ve svém hodnocení: „Smržice se staly živou laboratoří v oblasti práce se zelení“. Veškerá hodnocení domácích i zahraničních odborníků a specialistů na zeleň a životní prostředí jednoznačně dokládají, že Smržice se vydaly správnou a smysluplnou cestou, která našim občanům přináší užitek již nyní, avšak systematická péče o zeleň přinese své ovoce i v budoucnosti. Tato péče představuje nejen výsadbu stromů nových, ale i odstraňování resp. kácení stromů starých, které dosáhly svého životního limitu a mohou např. padáním větví ohrožovat děti a občany. Pokud mám být konkrétní, tak vykácení starých topolů v parku J. Nepomuckého bylo dáno jejich stářím (kolem 100 let), postupným prosycháním větví, jejichž délka a váha, dále pak i velmi křehké dřevo představovaly narůstající riziko jejich pádu nejen na silnici (což se opakovaně stalo), ale i pádu na dětské hřiště v parku. Z těchto důvodů muselo být přikročeno k jejich odstranění. Bezpečnost občanů a zdraví dětí sportujících na hřišti musí být v tomto případě naprostou prioritou. Obdobné důvody nás vedly k tomu, že byly počátkem roku 2017 vykáceny i staré topoly na fotbalovém hřišti. Ze stejných důvodů byla vykácena topolová alej kolem silnice směrem na Čelechovice, což však byla aktivita Správy silnic, ne naší obce.

Těm čtenářům, kteří dočetli tento článek až téměř do konce, vřele doporučuji k přečtení vynikající knihu „**Muž, který sázel stromy**“, jejímž autorem je Jean Giono; v češtině kniha vyšla v řadě vydání, např. ve vydavatelství Literární čajovna Suzanne Renaud (Havlíčkův Brod, 2012). Tato kniha je sice krátká z hlediska rozsahu textu, ale o to silnější je svým obsahem a myšlenkovým poselstvím. Pokusím se z ní představit pouze několik na sebe navazujících úryvků:

„Přišel o svého jediného syna, pak i o ženu. Odebral se do samoty, ve které se mu zalíbil život s ovci a se psem. Usoudil, že tenhle kraj chřadne pro nedostatek stromů. ...rozhodl se, že tu situaci napraví. Ovšem, ta proměna se konala tak zvolna, že se stala návykem a nebudila podivení. Kdyby ho někdo měl v podezření, byl by mu kladl překážky. Ale podezřívát ho nešlo. Kdopak by byl ve všech i v úřadech schopen představit si takovou houževnatost, plnou nádherné ušlechtilosti. Naděje se tedy vracela. Nyní už to bylo místo, kde by člověk měl chuť bydlet. Když si pomyslím, že stačil jeden jediný muž, odkázaný na pouhé své fyzické a morální zdroje, aby vydobyl z pouště tuto zemi kananejskou, ..., zmocní se mne nezměrná úcta k tomu starému venkovanovi beze škol, který dovedl do konce takové dílo hodné Boha.“

Myslím, že k těmto textovým útržkům z výše uvedené knihy není třeba něco dalšího dodávat, snad pouze to, že i přes nepřízeň osudu a nepřejicnost okolí lze věci kolem nás posouvat vpřed správným směrem, a že čas je tím neobjektivnějším měřítkem a soudcem, zda tyto činy a aktivity byly správné.

Naše povídání o stromech jsme zahájili mottem významného českého botanika a zahradníka V. Větvíčky. Jsem přesvědčen, že povídání a úvahy o stromech a jejich významu v našem životě můžeme naopak **ukončit slovy jednoho z nejvýznamnějších humanistů 20. století, lékaře a nositele Nobelovy ceny míru (1952), Alberta Schweitzera (1875-1965):**

„Ó podivuhodné stromy, moji starí přátelé, které jsem ctil, když člověk ve mně vzbuzoval odpor, a které od té doby jsem začal milovat ještě čistší oddaností. Kéž nikdy nezapomenu vašeho mužného příkladu.

S rozpráhnutými pažemi jste pevně zakořeněné hluboko v tmách země, naši matky životelky. Neúnavně a bez přestání směřujete vzhůru k věčné svobodě slunce a nebe.

Bez pokoření zůstáváte klidně na místě, nad nímž vládnete svým požehnáním. A i když osud vámi zatřepe a zlomí vás, ve vaší hrdé marnosti jste stále ještě krásné.

Naučte mě, bratři, tak žít, tak umírat.“

Závěr

Myslím, že je zbytečné z výše uvedeného textu a jeho myšlenkového poselství psát obsáhlý závěr. Ze spousty biogeografických, ekologických, botanických a obecně biologických poznatků je zcela zřejmé, že stromy jsou obdivuhodné organismy, které musí být zcela nedílnou součástí nejen blízkého okolí našich domů a naší obce, našeho životního prostředí, ale i okolní krajiny. Ve všech těchto prostředích plní mimořádně významnou a ničím nenahraditelnou roli. Věřím, že i ti největší škarohlídové, kteří by kolem sebe tak nejraději viděli pouze posekaný trávník s trpaslíkem, bazénem

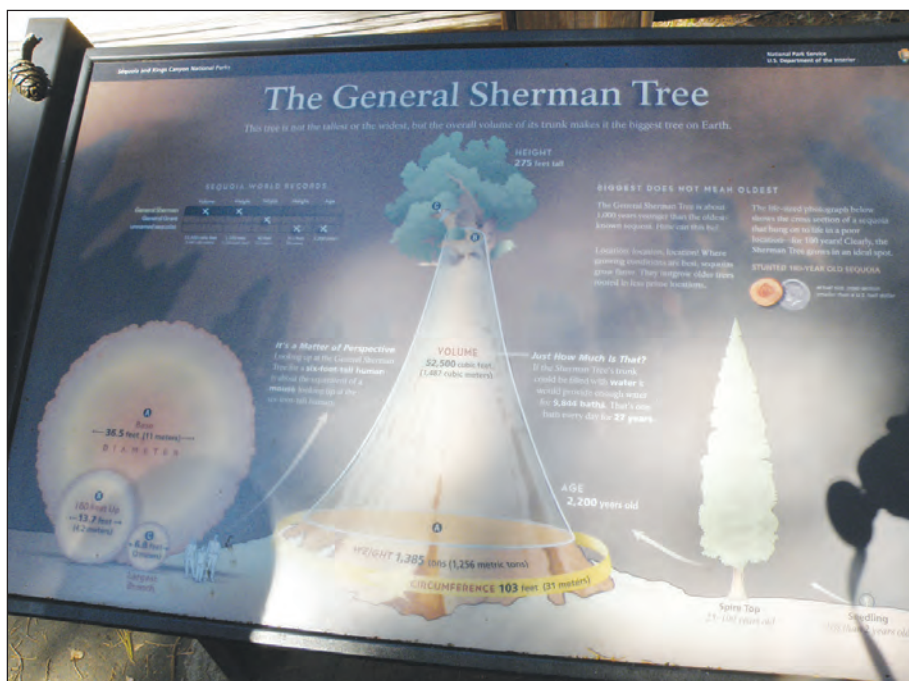
nebo maximálně malým keříkem, si uvědomí, jaký význam mají stromy nejen v našem okolí, v našich životech, ale i ve stavu našich duší. Vážme si jich, buďme jim vděční za to, co pro nás dělají, a proto také o ně nejen patřičně pečujeme a chráníme je, ale i dále rozšiřujeme jejich přítomnost v našem okolí a tím i umocňujeme jejich blahodárné působení na celou lidskou společnost.

Poznámka

Knihu Jeana Giono „*Muž, který sázal stromy*“, autor tohoto článku zakoupil a daroval obecní knihovně ve Smržicích.

prof. Aleš Lebeda

člen Zastupitelstva obce Smržice a předseda Komise životního prostředí

Obr. 1. Informační tabule o největším známém stromu (sekvoje) na Zemi (sekvojovec obrovský (*Sequoiadendron giganteum*), „The General Sherman Tree“, Sequoia National Park, Kalifornie, USA). Základní údaje o tomto stromu: obvod kmene u báze = 31 m, průměr u báze = 11 m, průměr kmene ve výšce 54 m = 4.2 m, hmotnost = 1 256 tun, objem = 1 487 m³, výška = 83 m, stáří 2 200 let (foto Aleš Lebeda, 2008)

Obr. 2. Celkový pohled na jednu z obrovitých sekvojí (foto Aleš Lebeda, 2004)

Obr. 3. Báze kmene sekvoje, člověk ve srovnání s tímto gigantom je malichernou bytostí (foto Aleš Lebeda, 2006)

Obr. 4. Příklad obrovské odolnosti a vitality sekvojí, silně vypálená báze kmene tomuto stromu nebrání v dalším růstu (foto Ondřej Lebeda, 2006).

Obr. 5. Prastará (ca 1 000 let) borovice osinatá (*Pinus aristata*) rostoucí ve vyprahlém skalním podkladu v divočině jižního Utahu (USA) (foto Aleš Lebeda, 2008)

Obecní knihovna

V obecní knihovně došlo v průběhu měsíce února k výměně knižního fondu, který je místní knihovně zapůjčen z Městské knihovny v Prostějově. Návštěvníci si tak můžou vybrat nejen z novinek představených v minulém čísle zpravodaje, ale i z těchto nově zapůjčených knih. Čtenáři mohou vybírat z nových titulů mezi romány, detektivkami a dětskými knihami. K další obměně knih zapůjčených z Městské knihovny v Prostějově dojde na začátku května 2017.

Na začátku února navštívily místní knihovnu děti z Mateřské školy ve Smržicích. Každá třída přišla v doprovodu svých učitelek do obecní knihovny, kde pro ně bylo připraveno několik dětských knih, ze kterých jim paní knihovnice přečetla krátké příběhy. Děti si pak samy prohlédly knihovnu

a zejména v dětských knihách si se zájmem listovaly. Na rozloučenou dostal každý omalovánku a se slibem, že to není jejich poslední návštěva knihovny, se s paní knihovnicí rozloučili.

Veronika Pospíšilová - knihovnice

Mateřská škola Smržice

Mateřská škola vstoupila do druhého pololetí velkým množstvím zážitkových aktivit. Hned první akcí v únoru byla návštěva obecní knihovny. Paní knihovnice si pro děti připravila řadu zajímavých knih a děti tak mohly získávat pozitivní vztah ke knihám. Další akcí bylo screeningové vyšetření očí, které provedla specializovaná zdravotní sestra. Toto vyšetření je velice důležité z důvodu včasného odhalení očních vad a jejich prevence. Celý měsíc únor jsme měli zaměřený na pohádky, přijelo k nám divadlo s představením Perníková chaloupka, které se dětem moc líbilo. Když přišel čas masopustu, tak paní učitelky děti seznámily s touto tradicí. Celý týden nás toto téma provázelo v lidových písních a básních a zakončili jsme jej masopustní oslavou. Veselý zástup 45 dětí ve vyrobených maskách za velkého rachotu šel průvodem ulicemi Smržic a v čele hrál společně vyrobený vozembouch. Před Obecním úřadem nás čekala paní starostka, děti jí zazpívaly, zatančily a jako poděkování dostaly sladkou odměnu. Průvod potom pokračoval k paní ředitelce ZŠ a následně k dalším občanům Smržic. Tam děti jedly, pily, hodovaly a masopust oslavovaly. V naší mateřské školce se vracíme k dodržování tradic, děti i rodiče se s nadšením zapojují a my jim za to moc děkujeme.

Další měsíc byl zaměřen na zdraví, lidské tělo a správný životní styl. Hned první týden k nám přijela zástupkyně Českého červeného kříže a děti si pomocí pohádky samy vyzkoušely, jak zachránit a ošetřit kamaráda. V březnu se vydali předškoláci na dvě pohádková představení v Městském divadle v Prostějově.

V dubnu jsme společně s dětmi vyrobili Morenu, pomocí které jsme zahnali zimu a definitivně přivítali jaro. Těšíme se na návštěvu pana včelaře, který připravil zajímavou přednášku o životě a společenství včel. Další akcí bude beseda

s policií, kde se děti seznámí s bezpečným chováním a jednáním. Nadále pokračuje intenzivní příprava dětí k zápisu do ZŠ, ten proběhne 20. a 21.4.2017. Z naší školky půjde k zápisu 26 dětí.

V květnu zveme všechny děti na zápis do MŠ, dále pojedeme do Hvězdárny v Prostějově na naučný program, připravujeme besídky pro maminky. V červnu plánujeme oslavu MDD, výlet do ZOO parku a Muzea letadel ve Vyškově, navštívíme dopravní hřiště v Prostějově a školní rok pak vyvrcholí Zahradní slavností, při které se rozloučíme s našimi předškoláky.

*Bc. Veronika Přikrylová – vedoucí učitelka MŠ
Ilona Přikrylová – učitelka MŠ*

Základní škola

Po rozdání vysvědčení za první pololetí a prožití jednodenních pololetních prázdnin se děti s velkou chutí pustily do práce v druhé polovině školního roku. Všechna vysvědčení byla pěkná. Samých jedniček bylo opravdu hodně. Prospěchový průměr žáků naší školy byl 1,12.

Žákům 2. a 3. třídy začala od druhého pololetí povinná výuka plavání. Děti každé úterý dojíždí do Prostějova na základní školu Dr. Horáka a do Městských lázní. Na konci plaveckého výcviku obdrží všechny děti, které se naučí plavat, mokré vysvědčení.

V letošním školním roce neproběhne zápis do 1. třídy v lednu a únoru, jak bývalo zvykem, ale až 20. a 21. dubna. Také zápis do mateřské školy se uskuteční později, a to 3. května.

V úterý 14. února se žáci 4. třídy zúčastnili v rámci výuky zimní části dopravní výchovy ve sportovní hale v Prostějově. Zde si pro ně vyučující připravili program s dopravními stanovišti: křižovatka s dopravními značkami, oprava jízdního kola, jízda zručnosti a zdravotní výchova. Děti

všechny úkoly zvládly a program se jim velice líbil. V červnu je čeká závěrečná část dopravní výuky. Žáci zakončí vyučování testem a získají průkaz cyklisty.

V březnu se uskutečnila zajímavá přednáška na téma třídění odpadu a ochrana přírody. Na naši školu přijel lektor s projektem „Tonda Obal

na cestách“. Děti se zábavnou formou dozvěděly, jak správně třídit odpad a co se s odpadem děje, když ho roztřídíme a vložíme do správné nádoby. Lektor vysvětlil dětem, jak funguje recyklace. Tím, že třídíme odpad, chráníme přírodu. Děti se také dozvěděly, co vše se dá vyrobit například z PET lahví.

Žáci naší školy v průběhu roku navštíví tři divadelní představení. Mladší děti, předškoláci a děti z 1. a 2. třídy se nedávno pobavily u Křemílka a Vochomůrky. Také se jim velmi líbilo loutkové představení Pohádky ovčí babičky. Žáci 3. až 5. třídy zatím shlédli představení na motivy pohádky Hanse Christiana Andersena O bílé lani. Také je čekají další dvě představení, Zlatovláska a Cesta do pravěku.

Děti z ekologického kroužku pod vedením paní učitelky Gulakové nastěhovaly ptáčky do venkovní voliéry v parku. O ptáčky se pravidelně a vzorně starají.

Koncem března proběhl sběr starého papíru, další sběr se uskuteční v měsíci říjnu. Získanými penězi přispějeme dětem na výlet v květnu. Místo a náplň výletu zatím vybíráme.

V současné době se úspěšní řešitelé školního kola Pythagoriády připravují na kolo okresní, které proběhne v květnu. Ve školním kole splnili bodový limit pro postup do okresního kola žáci Josef Chronek a Michael Fink.

Nyní také vrcholí přípravy na zdobení velikonočních stromků při výstavě na faře. Žáci jednotlivých ročníků vyrábějí v pracovních činnostech kraslice a velikonoční ozdoby.

Na naší škole sbíráme pomerančovou a mandarinkovou kůru, která je pravidelně odvážená do výkupny. Za získané peníze zakoupíme občerstvení na jarní cvičení v přírodě u příležitosti Dne Země.

V dubnu nás navštíví Divadélko pro školy z Hradce Králové s představením Africká pohádka aneb Podivuhodná dobrodružství doktora Holuba.

Předposlední týden v červnu pojedeme jako každý rok na školu v přírodě. Letos opět navštívíme Severomoravskou chatu v podhůří Jeseníků. Je tam pěkná příroda, ochotný personál a dětem se tam vloni velice líbilo a těší se oblíbené soutěže, stavění domečků v lese, karneval a tombolu.

Mgr. Marie Zoubalová – ředitelka školy

Spolek rodičů při MŠ

Dětský karneval ve smržické sokolovně proběhl 11.2. 2017 v odpoledních hodinách a přilákal spoustu malých i velkých účastníků. Moderátorkou byla Ina Loka, která je mezi dětmi oblíbená. Byla v kostýmu klauna a měla pro děti připravené zábavné hry a soutěže ve stylu zimních radovánek. V sokolovně proto

nechyběla ani pořádná koulovačka. Sešlo se mnoho masek a pro porotu nebylo vůbec lehké vybrat vítěze. Nakonec porota ocenila tři masky s originálním nápadem a vtipným provedením, nejvíce se líbil malý traktorista s traktůrkem. Na program bylo opět malování na obličej, klaun modelující balónky, karnevalová dílnička a pro nejmenší dětský koutek. Děti a rodiče se mohli nechat vyfotit ve fotokoutku. Celé odpoledne hrál DJ Klásek a zpestřením bylo vystoupení děvčat z tanečního kroužku z Čelechovic na Hané. Moc se jim to povedlo a při dalším tanci děti tancovaly společně s tanečnicemi. Na závěr odpoledne se losovala bohatá tombola. Hlavní cenu, elektronickou tužku Albi a kouzelné čtení, vyhrála Monička Látalová ze Smržic. Jsme moc rádi, že hlavní cena zůstala ve Smržicích, neboť Látalovi patří k častým účastníkům našich akcí. Celkově se karneval vydařil, děkujeme všem za jejich obětavou pomoc. Další akcí organizovanou spolkem rodičů ve spolupráci s Kulturně-sportovní komisí byla

Velikonoční dílnička pro děti, která se konala 8. 4. 2017 na smržické faře. Během sobotního odpoledne si děti mohly zaset vlastní osení, nazdobit si vajíčka, vyrobit si z vrbového proutí dekoraci anebo upéct hada z těsta. V průběhu akce vystoupil hanácký dětský taneční soubor Kláseček z Kralic na Hané s tanečním pásmem Kolíbačky, V lese a Prší. Pro všechny zúčastněné bylo připraveno občerstvení.

Dalším bodem sobotního programu byla možnost ohodnotit velikonoční stromčky. Žáci ze smržické školy a školky nazdobili lísky rostoucí podél farské zdi.

Dětský den proběhne 27. 5. 2017 ve sportovním areálu ve Smržicích. Budou připraveny soutěže, skákací hrad, malování na obličej, jízda na Seqwayi, DJ Klásek a dětská tombola.

Budeme rádi, když nás na našich akcích podpoříte svojí účastí. Děkujeme za Vaši přízeň.

Ing. Pavla Slezáčková - Spolek rodičů při MŠ

TJ Sokol Smržice

Soutěž v plavání

Župní přebor v plavání se konal v bazénu Městských lázní v Prostějově dne 28. února. Za naši jednotu závodilo 5 členů. V kategorii žákyně III. dosáhla výborného výsledku ve velké konkurenci Barbora Vitásková, která uplavala 50m v čase 0:42,12 a získala 2. místo. Dominiku Pešákovi (žák II.) unikla o vlásek bronzová medaile, kdy dráhu 25m uplavala za 0:22,03. Za starší žáky IV. závodil Martin Čmel, který zdolal dráhu 50m za 0:38,00. V kategorii dorostenci zaplavala 100m Patrik Hofman a získal 1. místo v čase 1:36,41. David Klein svým dobrým výkonem v kategorii st. žáků III. dosáhl na 8. místo. Všichni tak splnili úvodní soutěž letošního přeboru všestrannosti a začnou se připravovat na gymnastiku a atletiku.

Plesy v sokolovně

Tělocvičná jednota jako tradičně uspořádala dva plesy. Prvním byl 28. ledna XXIII. Sokolský ples a 18. února Maškarní bál. Sokolové stihli těsně před plesem vymalovat část sokolovny a zadat opravu obkladů na velkém sále. Vše bylo načasováno tak, aby se první ples konal v pěkném a čistém

prostředí. Maškarní bál byl zahájen průvodem masek, kterých byla skoro celá stovka. Nezávislá porota je měla všechny jako na dlani, ale výběr těch nejlepších ani letos nebyl jednoduchý. Zaručeně nejlepšími maskami byla parta „lidojedů“, kteří měli celkovou vizáž vypracovanou do posledních detailů, včetně ohlodaných kostí nešťastných obětí, ze kterých jim zůstaly jen „prstíčky“ (speciálně upečené ze slaneho těsta). Další příčka patřila Berušce s Ferdou mravencem a po nich v neurčeném pořadí následovali Adam a Eva, Alenka v říši divů, skupina Čertů a dvě filmové postavy - pan Lorenc z filmu Na samotě u lesa a hlavní postava z filmu Mlčení jehňátek. K tanci hrála kapela E.S.O. K dobré pohodě přispělo kvalitní občerstvení a zvěřinové speciality šéfkuchaře Zdeňka Jahody.

155 let Sokola

Když se řekne Sokol (založený Miroslavem Tyršem r. 1862), každý si představí celou řadu tělovýchovných aktivit, plesy a sokolské slety. Málokdo však ví, že se tento spolek v období druhé světové války, zvláště pak v období tzv. „Heydrichiády“, podílel na odbojových činnostech.

V období Protektorátu Čechy a Morava vzniká po zákazu Obce sokolské v odboji organizace Jindra. Toto nové sdružení kolem sebe vázalo menší

odbojové organizace s cílem sjednotit český odboj. Příslušníci Jindry, rekruti ilegálního Sokola, vyvíjeli především zpravodajskou, propagandistickou a sabotážní činnost. Organizace se podílela na přípravě atentátu na Říšského protektora Reinharda Heydricha. Za zmínku v této operaci zvané Anthropoid stojí jména jako: Břetislav Bauman – mlynář a sokol, jež zajistil atentátníkům Gabčíkovi a Kubišovi spojení s odbojem a společně s dalším sokolem, a velitelem radikální skupiny Říjen, Janem Zelenkou (krycím jménem Hajský), jim zajistil ubytování v Praze a veškerou pomoc. Hajskému však hrozilo dopadení Gestapem, proto spáchal ve svém bytě sebevraždu požitím jedu. Zakladatelem celé organizace Jindra byla kontroverzní osoba středoškolského profesora Ladislava Vaňka, který byl sice od počátku proti celé operaci, nicméně atentátníkům též aktivně pomáhal. Na gestapu byl tvrdě vyslýchán a nakonec podlehl mučení a vyzradil jména členů odboje. Na hrdinství sokolů poukazuje nový koprodukční film Anthropoid, ve kterém americký režisér propracovaně ztvárnil problematiku tohoto období.

Valná hromada TJ Sokol Smržice

Členové tělocvičné jednoty se sešli 24. března ke své 26. valné hromadě, kde se zhodnotila činnost za uplynulý rok. Ocenili práci cvičitelů a trenérů. V letošním roce oslaví životní jubileum vedoucí oddílu volejbalu bratr Alois Lakomý, kterému byl předán pamětní list za jeho celoživotní přínos pro Sokol. Z letošních jubilantů se schůze zúčastnili i nejstarší členové sokola sestra Ludmila Tomášková a bratr Ing. Jan Kohoutek, kterým jsme osobně poblahopřáli k významnému životnímu jubileu a také předali pamětní list, jako poděkování za jejich činnost v jednotě.

Připravujeme:

- 30. 4. Pálení čarodějnic
- 2. 6. Pestré sportovní odpoledne pro děti
- 24. 6. Setkání volejbalových veteránů, hodová zábava

Irena Laurenčíková - starostka TJ Sokol

Klub českých turistů Smržice

Výroční schůze

V pátek 10. února se sešlo 62 členů našeho klubu v kulturním domě na své osmnácté výroční schůzi. Potěšilo nás, že přišel také nejstarší člen klubu Jirka Sanetrník, který s námi sice kvůli zdravotnímu stavu už nikam chodit nemůže, ale našich setkání se i ve svých 86-ti letech účastní. Dorazil také nejmladší člen klubu Václav Oprštný, který 25. února oslavil jeden rok.

Do klubu se přihlásili dva noví členové, Lukáš Hájek ze Smržic a Hana Francírková z Prostějova. Počet členů klubu se tím zaokrouhlil na rovných osmdesát a náš věkový průměr se snížil z loňských 53,6 roků na 52,3 roku.

Hostem výroční schůze byl tentokrát předseda celé Oblasti KČT Olomouc Rostislav Klemeš. Ten velice pozitivně hodnotil nejen činnost celého klubu, ale též naší sekce značkařů, kteří průběžně udržují a obnovují turistické značení na celém okrese. Součástí schůze byla také volba nového výboru, jehož složení se mírně pozměnilo. Předseda klubu, který je současně i jeho zakládajícím členem, si ale ziskem 56-ti hlasů udržel svoji vedoucí pozici.

Přivítání jara v Moravském krasu.

Naši letošní turistickou sezonu jsme zahájili v sobotu 18. března výletem do oblasti mezi jižním cípem Dražanské vrchoviny a Moravským krasem. Počasí nám zpočátku moc nepřálo, dopoledne jsme se prošli za mírného deště, potom ale přšet přestalo a viděli jsme spoustu přírodních zajímavostí.

Patřila mezi ně Studánková naučná stezka, několik volně přístupných jeskyní, propadání Hostěnického potoka, romantické údolí Říčky a hlavně spousta jarních kytíček, které nám na každém kroku připomínaly blížící se nejhezčí roční období. Poslední zajímavostí byla dřevěná kaple Panny Marie. Naši předjarní 22 km dlouhou procházku jsme zakončili v obci Horákov.

Většina turistických spolků pořádá akce jen pro své členy. Těch našich se však může zúčastnit každý. Na našem webu www.kctsmrzice.cz máme kalendář akcí a najdete ho též v naší vitrině na hasičské zbrojnici. Potom už stačí poslat závaznou objednávku na adresu balcom@email.cz, platí se až v autobuse. Na hlavní akci sezony SMRŽICKÉ VANDR, která bude v sobotu 20. května, se ale hlásit nemusíte, tam stačí přijít do sportovního areálu.

Zdeněk Balcarík – předseda KČT Smržice

Český zahrádkářský svaz Smržice

Vážení spoluobčané a přátelé, letošní silně mrazivá zima je již nenávratně pryč a máme tu krásné jarní období, kterého jsme se už nemohli dočkat. Tak jako každý rok se příroda probouzí ze zimního spánku a dodává nám energii, která na nás působí velmi pozitivně a kterou budeme potřebovat pro práci na zahradách, ale i při všech každodenních činnostech.

Rok 2017 jsme u zahrádkářů zahájili začátkem ledna inventarizací.

Degustace jablek se konala v únoru. Tam se vybíralo to nejchutnější jablko z 24 odrůd donesených většinou přítomných. Mezi hodnotiteli byl i žák 2. třídy, Kubík Slezáček, který každé jablíčko řádně ohodnotil. Zvítězila odrůda „Rubín“ přítelkyně Hany Ošťádalové, která je z jejich velké zahrady v obci Vícov. Druhá se umístila odrůda „Sirius“ přítele ing. Ivo Kotrleho, třetí místo obsadila odrůda „Idared“, kterou dodal pan Josef Kaštyl.

Letošní výroční členská schůze byla svolána na 4. března 2017. Na této schůzi obdržel náš svaz od Republikové rady ČZS Praha, při příležitosti 60 roků od vzniku Zahrádkářského svazu, stříbrnou medaili za zásluhy o rozvoj zahrádkářství, kterou nám předal předseda Územního sdružení ČZS Prostějov, přítel Vladimír Petro.

Zahrádkářský svaz ve Smržicích slaví letos 55. výročí založení. Jeho ustavující schůze se konala 18. 4. 1962 v čítárně sokolovny (dnešní jídelně). Schůzi, kde bylo přítomno ještě dalších 5 občanů, řídil přítel Alois Blahušek. Na této schůzi byl zvolen předsedou přítel Alois Blahušek, místopředsedou Martin Doubrava, jednatelem Richard Vacula, hospodářem Martin Fiala, pokladníkem Dana Mrázková a odborným poradcem František Mach. Do konce roku měl svaz 20 členů. Během deseti let se členská základna rozrostla na 79 členů. V současné době máme 66 členů, převážně starší ročníky, proto

bychom rádi uvítali mezi námi i mladší členy. Jedinou ze zakládajících členů je přítelkyně Dana Mrázková, která obdržela z rukou předsedkyně př. Aleny Kristkové „Poděkování“ za dlouholetou práci a členství ve svazu zahrádkářů. Ještě jednou jí

i touto cestou děkujeme a přejeme pevné zdraví a osobní pohodu do dalších let. K tomuto výročí vystoupil v diskusi host za Myslivecký spolek Smržice Ing. Jan Kohoutek a seznámil nás s životopisem prvního předsedy zahrádkářů ve Smržicích př. Aloise Blahuška.

Hned za týden po výroční schůzi, 10. března se uskutečnil již 7. ročník „Koštu pálenek“. Koštovalo se 16 druhů pálenek z různých druhů ovoce. Nejvíce bodů dostala pravá slivovice, tedy ze švestek, pěstitele přít. Zdeňka Smičky, druhá skončila jabkovice přít. Daši Znojilové a na třetím místě rovněž pravá slivovice přítele Vojty Zapletala. Ale chutnaly všechny vzorky.

„Není důležité vyhrát, ale vypálit!!!“

Další březnovou akcí byla přednáška „O bylinkách a mastičkách z nich“, kterou velice poutavým výkladem přednášel lázeňský lektor a bylinkář Ing. Karel Štenbaur, spolupracovník farmacie BIOMEDIKA Praha. Většina přítomných si i nakoupila různé mastičky na potlačení bolesti pohybového aparátu a jiných zdravotních potíží, a na které se nedostalo, tak si je mohli objednat.

Poslední akcí v březnu byla, ve spolupráci s Obcí Smržice, odborná přednáška s praktickou ukázkou řezu ovocných stromů, která se uskutečnila na zahradě areálu zahrádkářů. Přítel Vojtěch

Sedláček, předseda instruktorů ÚS ČZS Prostějov, předvedl s komentářem asi 50-ti přítomným občanům, jak a kdy se mají stromy rezat a stříhat. Po dvou hodinách odcházeli občané nabití novými vědomostmi. Mnozí si přáli, aby se taková akce opakovala. Tak zase třeba na podzim!?

V letošním roce, ve dnech 30. 9. – 1. 10. 2017, připravujeme u příležitosti 60. výročí vzniku ČZS a 55. výročí založení ČZS ve Smržicích Výstavu ovoce, zeleniny, květin, bylin a produktů z nich. Obracíme se s prosbou již nyní nejen na členy, ale i všechny občany, aby nám své výpěstky a produkty zapůjčili na tuto výstavu. Předem děkujeme.

Na závěr přejeme úspěšný rok v pěstitelské činnosti, radost z pohledu na záhony a různé nádoby a truhlíky plné rozkvetlých květin.

Jaroslava Smičková - Jednatelka ZO ČZS

Myslivecký spolek Smržice

Uplynulá zima patřila k těm chladnějším a většinou se teploty pohybovaly pod bodem mrazu. Vitální a dobře živěné zvěři tyto teploty nikterak neškodí, neboť „suchý“ sníh je pro volně žijící zvěř mnohem snesitelnější než mokré bláto. Členové Mysliveckého spolku Smržice poctivě přikrmovali po celou dobu zimní nouze senem, krmnou řepou, ječmenem a pšenicí. Výsledkem naší snahy je pohled, který potěší všechny milovníky přírody. Cestou ráno do práce či na vycházkách v okolí Smržic tak teď můžeme pozorovat honcující se zajíce, bažantí kohouty vystavující své barevné peří jarnímu slunci, koroptvičky i další volně žijící zvěř, která se těší z nadcházejícího jara.

Tento pohled nám ovšem kalí myšlenka, které jsem se věnoval již v minulém vydání zpravodaje. Tato myšlenka se týkala prokazatelného pytláctví, které vyšetřovala i Kriminální policie a tento nešvar bohužel v našem revíru přetrvává i nadále. Pozornější z Vás si jistě v průběhu ledna a února všimli ve sněhu vyjetých kolejí na polích v okolí Smržic. Představa, že se jen parta mládenců nechala unést volnou jízdou zasněženou plání je s největší pravděpodobností mylná, neboť jsme při přikrmování zvěře v tmavých zimních odpoledních hodinách několikrát zahlédli pomalu projíždějící automobil po polích v okolí Smržic. Lov pytláků z jedoucího automobilu byl již popsán v minulém vydání a je tedy velký předpoklad, že se dotýčný výtečník i nadále pokouší o nelegální odlov volně žijící zvěře. Opakovaně tedy žádám spoluobčany, aby případné podezřelé aktivity oznámili na linku 158.

V zimním období jsme uspořádali tradiční setkání s našimi manželkami v kulturním domě. Večerní setkání provázela skvělá zábava se společnou večeří a zakončená mysliveckou tombolou. Za zajištění průběhu večera jménem všech zúčastněných děkuji kolektivu pracovníků Restaurace U hřiště ve Smržicích.

Další významnou událostí, která se konala v uplynulém období, je konání Výroční členské schůze našeho spolku. Na schůzi jsme přivítali několik významných hostů, a to především naši paní starostku Ing. Hanu Lebedovou, předsedkyni Českého zahrádkářského svazu paní Alenu Kristkovou a starostu

Honebního společenstva pana Bohuslava Kristka. Všem našim hostům velice děkujeme za podporu, kterou poskytují našemu spolku. Průběh celé schůze byl dle zvyklosti mimo jiné prezentací roční činnosti a výsledků jednotlivými funkcionáři výboru našeho spolku. V tomto ohledu nebyla schůze nikterak výjimečná. Hlavními událostmi schůze bylo především jmenování našeho dlouholetého funkcionáře

Ing. Jana Kohoutka čestným členem Mysliveckého spolku Smržice a dále přijetí slečny Jany Palánkové na zkušební dobu jednoho roku do našich řad. Jmenovaným gratuluji a přeji další příjemně strávené chvíle v našem kolektivu. Dalším bodem konané schůze bylo stanovení termínů společného úklidu odpadků okolo cest v našem okolí. Ještě v průběhu zimy jsem měl radost z téměř prázdných příkopů příjezdových cest do Smržic. O to větší zklamání přišlo s příchodem jara, kdy se začaly u silnic objevovat nepotřebné pneumatiky a dokonce plastový odpad z osobního vozu bezostyšně vysypaný u Romže před mostem u firmy SEMO. No... nezbyvá nám než poděkovat těmto „dárčům“ za jejich příspěvek naší přírodě a jít to jako již tradičně na jaře uklidit...

Miroslav Herman - Jednatel MS Smržice

Tělovýchovná jednota Smržice

Zimní příprava fotbalového mužstva mužů začala tentokrát později, ale byla o to intenzivnější. K tréninkům, které probíhaly dvakrát týdně na umělce ve Smržicích, vybral trenér Petr Gottwald mužstvu pro přípravné zápasy soupeře z vyšší soutěže, čemuž odpovídají i výsledky těchto utkání. Naše mužstvo čtyřikrát prohrálo, zvítězilo jednou nad mužstvem Klenovic na Hané. První zápas jarní části soutěže mužům vůbec nevyšel a na hřišti Kožušán prohráli vysoko 7:2. Tento výsledek se jim podařil odčinit o týden později před domácími fanoušky, kdy zvítězili nad Celticem Líbivá 4:1.

Ani tuto zimu družstva přípravy nepolevovala v tréninkovém a zápasovém úsilí a po celou zimu se zúčastňovala halových turnajů po celé ČR. Na turnaje vyrazilo i družstvo „fotbalové školičky“ složené z těch nejmladších hráčů. Pro turnaj ve Šternberku byla pro ně zhotovena speciální sada dressů, které pak hráčům zůstaly na památku. Mladší a starší přípravek bude jarní části sezóny startovat na turnajích okresní soutěže přípravek a na jednotlivých turnajích.

Oddíl kopané děkuje trenérům a rodičům za čas a úsilí, které věnují trénování a organizaci družstev přípravy.

Josef Spanilý – trenér přípravy

Jiří Přikryl – sekretář oddílu

25 let výroby komunálních strojů ve Smržicích

V březnu letošního roku firma LASKI, s.r.o. oslavila krásných 25 let existence. Na úplně první začátky zavzpomínal ředitel firmy: „Psal se 27. březen 1992 a naše firma byla v Brně zapsána do obchodního rejstříku. Naši první činností byl prodej zemědělských strojů a náhradních dílů. Ještě v tomto roce jsme se stali distributorem motorů americké firmy KOHLER pro území České republiky, Slovenska a Polska. Od roku 1993 jsme se začali soustředit na vývoj vlastních výrobků.“ Za 25 let firma vybudovala moderní výrobní závod, vyvinula přes 100 typů výrobků a vyrobila přes 12 tisíc kusů špičkových strojů, které pomáhají zlepšovat životní prostředí nejen v České republice, ale i v dalších 50 zemích celého světa. Za svou práci firma získala již řadu významných ocenění, a to potvrzuje skutečnost, že se ve smržickém podniku vyrábí špičková a kvalitní komunální technika, která má v České republice i ve světě velmi dobré renomé.

Ing. Jana Beránková - marketing

Cyklistické akce pracovníků firmy LASKI

V loňském roce začali zaměstnanci firmy LASKI pořádat cyklovýlety pracovníků po okolní krásné přírodě. Uskutečnilo se jich celkem 5 a některých se účastnili i další občané Smržic. Na tento rok je naplánováno výletů téměř dvakrát tolik. Firma LASKI bude samozřejmě jako každý rok podporovat Klub českých turistů Smržice, a to jednak přímou účastí zaměstnanců a jednak drobným sponzorstvím. Tímto Vás také srdečně zveme na Smržický vandr, který proběhne 20. května 2017, dále pak na Smržickou šlapku 2. září 2017. Přijďte se také projet/projít po krásách našeho kraje.

Ing. Jana Beránková - marketing

Pondělí 13. února se stalo osudným pro přerostlý topol v parku sv. Jana Nepomuckého.

V sobotu 18. února se konal již dvanáctý maskarní bál smržických Sokolů.

Pro masky byly připraveny různé soutěže, jako oblíbený tanec kolem židlí.

V pátek 3. března pozvala kulturní komise občany na promítání filmu „Smržice před dvaceti lety“.

V neděli 19. března přijalo pozvání Obce Smržice na Posezení seniorů ještě víc občanů, než před rokem.

V pátek 24. března se sešli bratři a sestry Tělocvičné jednoty Sokol Smržice ke své 26. výroční schůzi.

SMRŽICKÝ z p r a v o d a j

Vydává Obec Smržice

Adresa:

Obecní úřad Smržice, J. Krézy 40, 798 17 Smržice
Tel.: 582 381 127, E-mail: starostka@smrzice.cz
Vychází čtvrtletně v nákladu 600 výtisků

Redakční rada ve složení:

Ing. Jiří Příkryl (řídící redaktor), Ing. Hana Lebedová,
MUDr. Petra Melicherová, Radka Odvářková,
Doc. Ing. Eva Křístková, Ph.D.
Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky
Publikace neprošla jazykovou úpravou

Fotografie:

Zdeněk Balcařík a archiv spolků

Tisk a grafická úprava:

Tiskárna JOLA, v.o.s. Kostelec na Hané

Smržický zpravodaj je zapsán do evidence periodického tisku
ev. číslo MK ČR E 21275